

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 26. februar 2021
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Natasja Walbom
Sagsnr.: 2021-0030-5552
Dok.: 1827136

Besvarelse af spørgsmål nr. 606 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 606 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 2. februar 2021. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Preben Bang Henriksen (V).

Nick Hækkerup

/

Mette Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 606 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren i forlængelse af svar på REU alm. del - spørgsmål 238 nærmere præcisere, hvorfor et folketingsmedlem ikke må omtale en dom, behandlet og afsagt i offentlige retsmøder, og vil ministeren samtidig oplyse om ministeren mener med henvisningen til forvaltningslovens § 27, at et folketingsmedlem "virker inden for den offentlige forvaltning"?”

Svar:

1. Justitsministeriet har forstået spørgsmålet således, at spørgeren i forlængelse af besvarelsen af 1. februar 2021 af spørgsmål nr. 238 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg ønsker oplyst, hvorfor ministeriet har anmodet Retsudvalget om at behandle det bilag (en domsudskrift), der var vedlagt besvarelsen, som fortroligt.

2. Justitsministeriet kan mere generelt oplyse, at det følger af straffelovens § 152, stk. 1, at personer, ”som virker eller har virket i offentlig tjeneste eller hverv, og som uberettiget videregiver eller udnytter fortrolige oplysninger, hvortil den pågældende i den forbindelse har fået kendskab, kan straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder”.

Begrebet ”offentlig tjeneste eller hverv” omfatter ikke blot ministre og embedsmænd, men også medlemmer af Folketinget og ansatte i Folketinget, jf. bl.a. betænkning nr. 998/1984 om tavshedspligt, side 50, og Gorm Toftegaard Nielsen m.fl., Kommenteret Straffelov, Speciel del, 11. udgave (2017) side 161 ff. og side 178.

Et folketingsmedlem vil således være undergivet tavshedspligt med hensyn til fortrolige oplysninger, som det pågældende medlem har fået kendskab til i forbindelse med udøvelsen af sit hverv som folketingsmedlem, f.eks. gennem ministres bevarelse af spørgsmål fra Folketingets udvalg.

Efter straffelovens § 152, stk. 3, er en oplysning fortrolig ”når den ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som sådan, eller når det i øvrigt er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til offentlige og private interesser”.

Straffeloven indeholder ikke en nærmere angivelse af, hvilke offentlige eller private interesser der kan medføre, at en oplysning må anses for at være fortrolig. Om oplysninger er undergivet tavshedspligt, beror derfor i væsentlig grad på en fortolkning af regler uden for straffeloven, herunder forvaltningslovens § 27.

3. Forvaltningslovens § 27 indeholder en opregning af hensyn, der efter en konkret vurdering kan føre til, at en oplysning er fortrolig og dermed undergivet tavshedspligt.

Det følger af forvaltningslovens 27, stk. 1, nr. 1, at den, der virker inden for den offentlige forvaltning, har tavshedspligt med hensyn til oplysninger om enkeltpersoners private forhold. Bestemmelsen omfatter bl.a. oplysninger om strafbare, helbredsmæssige og privatøkonomiske forhold samt om sociale problemer.

Det følger af forvaltningslovens § 27, stk. 4, nr. 1, at den, der virker inden for den offentlige forvaltning, endvidere har tavshedspligt med hensyn til oplysninger, som i øvrigt er nødvendige at hemmeligholde for at varetage væsentlige hensyn til forebyggelse, efterforskning og forfølgning af lovovertrædelser samt straffuldbydelse og beskyttelse af sigtede, vidner eller andre i sager om strafferetlig eller disciplinær forfølgning. Bestemmelsen omfatter bl.a. oplysninger om konkrete straffesager, såfremt offentliggørelse må antages at kunne forringe politiets mulighed for at forebygge, efterforske eller forfølge lovovertrædelser. Også hensynet til beskyttelse af den i bestemmelsen nævnte personkreds, herunder hensynet til vidners eller forurettedes privatliv, vil kunne begrunde, at oplysninger vedrørende strafferetlig forfølgning er fortrolige.

Medlemmer af Folketinget virker ikke inden for den offentlige forvaltning, og de er derfor ikke omfattet af forvaltningslovens § 27. Selv om forvaltningsloven ikke gælder for Folketinget, antages det dog, at bestemmelsen i forvaltningslovens § 27 har betydning for bedømmelsen af, om en oplysning skal anses for fortrolig og dermed omfattet af straffelovens § 152. Der henvises i den forbindelse til bl.a. Håndbog i folketingsarbejdet, side 59.

4. Det antages, at en minister i forbindelse med f.eks. oversendelse af et dokument, der efter ministerens opfattelse indeholder fortrolige oplysninger, bør vejlede Folketinget eller dets udvalg herom. Der henvises i den forbindelse til bl.a. Håndbog i folketingsarbejdet, side 58.

En påtegning om fortrolighed har alene karakter af en praktisk orientering af medlemmerne af Folketinget om, at det fremsendte materiale efter den pågældende ministers opfattelse indeholder oplysninger af fortrolig karakter. En minister kan således ikke, medmindre der er fastsat særlige regler herom, pålægge medlemmer af Folketinget at behandle dokumenter mv. som fortrolige.

Formålet med en sådan påtegning er at undgå, at der i forbindelse med en sagsbehandling i f.eks. et folketingsudvalg utilsigtet sker et brud på fortroligheden, f.eks. ved offentliggørelse på Folketingets hjemmeside.

Spørgsmålet om, hvorvidt et folketingsmedlem efter straffelovens §§ 152 og 152 e er berettiget til at offentliggøre påtegnet materiale, skal således principielt vurderes af det enkelte medlem, eventuelt med bistand fra Folketingets administration.

5. Det er alene den *uberettigede* videregivelse af fortrolige oplysninger, der kan straffes efter straffelovens § 152, stk. 1. Det følger således af straffelovens § 152 e, at § 152 ikke omfatter tilfælde, hvor den pågældende enten er forpligtet til at videregive oplysningerne, eller hvor vedkommende handler i berettiget varetagelse af åbenbar almeninteresse eller af eget eller andres tarv.

Det vil bero på en konkret vurdering, om videregivelsen af fortrolige oplysninger anses for berettiget, herunder oplysningernes karakter, til hvem oplysningen er videregivet, og under hvilke omstændigheder oplysningerne er videregivet. Denne vurdering henhører i sidste ende under domstolene.

6. For så vidt angår besvarelsen af 1. februar 2021 af spørgsmål nr. 238 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg kan Justitsministeriet oplyse, at dele af sagens behandling i byretten skete for lukkede døre, og at både tiltalte og Statsadvokaten i Viborg har anket Retten i Hjørrings dom af 9. oktober 2020.

Det bemærkes i den forbindelse, at der efter retsplejelovens § 41 b, stk. 2, nr. 4, ikke er ret til aktindsigt i forklaringer, der er afgivet bag lukkede døre, og at retten til aktindsigt i straffesager i øvrigt først gælder, når sagen er endeligt afsluttet, jf. retsplejelovens § 41 d, 3. punktum.

Hertil kommer, at det er Rigsadvokatens vurdering, at domsudskriften indeholder oplysninger om enkeltpersoners private forhold, som er omfattet af tavshedspligt, jf. forvaltningslovens § 27, stk. 1, nr. 1, og § 27, stk. 4, nr. 1.